KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen lausunto koskien Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 1. osaa – Strateginen toimintaympäristöanalyysi ja skenaariot vuoteen 2045 (VNS 7/2025)

Sivistysvaliokunnan kuuleminen 13.11.2025

Salla Venäläinen, Karvi

Osaamisen vahvistaminen koko koulutuspolulla on keskeistä

- Varhaiskasvatuksen saavutettavuus, laatu ja houkuttelevuus ovat ratkaisevia oppimisen ja yhteiskuntaan kiinnittymisen kannalta. Varhaiskasvatus toimii ennaltaehkäisevänä tukena oppimisen ja hyvinvoinnin haasteisiin, ja sen vahvistaminen on investointi inhimilliseen pääomaan ja yhteiskunnan elinvoimaisuuteen.
- Perusopetuksessa ja toisella asteella tulee panostaa perustaitoihin ja oppimistulosten vahvistamiseen siten, että koulutustason nostaminen ei tarkoita vaatimustason laskua.
- Korkeakouluilla on keskeinen rooli osaamistason nostossa ja koulutuksellisen tasa-arvon edistämisessä. Vain vahvistamalla osaamista ja tukemalla erilaisista taustoista tulevia opiskelijoita voidaan rakentaa suomalaiselle koulutusjärjestelmälle vahva ja nykyistä tasa-arvoisempi tulevaisuus.

Laadukas koulutus edellyttää riittäviä resursseja ja pedagogista kehittämistä

- Opetuksen ja oppimisen laatu syntyy henkilöstön osaamisesta, ohjauksesta ja koulutuksen rakenteista kaikilla koulutusasteilla. Perusopetuksessa laadukas opetus luo edellytykset oppimiselle ja osaamisen kehittymiselle.
- Pitkäjänteinen investointi koulutukseen on välttämätöntä, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa ja laatu turvata. Riittävät resurssit mahdollistavat laadukkaan opetuksen ja osaamisen kehittämisen kaikilla koulutusasteilla. Koulutuksen rahoitusmallien tulee tukea osaamisen ja sivistyksen vahvistamista, ei pelkästään tutkintojen määrän kasvattamista.

Yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja rakennemuutoksiin varautuminen

- Alueelliset ja sosioekonomiset erot sekä maahanmuuttotaustaisten oppijoiden tarpeet edellyttävät monipuolisia tukitoimia ja resursseja. Jokaisella oppijalla tulee olla mahdollisuus kokea osallisuutta ja saada tarvitsemansa tuki. Koulutusjärjestelmää tulisi kehittää niin, että perusopetuksesta saa hyvät valmiudet jatko-opintoja varten.
- Toisen asteen opiskelijoiden tukeminen, ohjaus ja joustavat opintopolut ovat keskeisiä osallisuuden ja jatko-opintovalmiuksien kannalta.
- Työelämän muutokset edellyttävät joustavia oppimisen rakenteita ja koulutustoimijoiden kykyä reagoida nopeasti. Ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulujen yhteistyö tukee siirtymiä ja osaamisen kehittämistä.

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kiitos!